

Vår saksbehandler: Marianne Westbye
Direkte tlf: 23 30 13 51
E-post: marianne.westbye@utdanningsdirektoratet.no

Vår dato:
23.9.2013
Deres dato:

Vår referanse:
Deres referanse:

Referat fra møte i Faglig råd for design og håndverk 9. september 2013

Møtsted: Utdanningsdirektoratet, møterom 4, 1.etg.
Møtetid: kl 10-16
Lunsj: kl 12

Tilstede:

Berit Oskal Eira
Niels Killi
Solveig Torgersen Grinder
Janne O. Fraas
Anne Kristin Modell
Marianne Monsrud
Ragnvald Nore
Gunleik Rostøl
Karina Sandnes
Lise Fjeld
Turid Alice Andresen
Brith Antonsen, vara SL
Tobias Arnø
Marianne Westbye

Meldt forfall:

Ninni Jensen
Cato Karpow og vara

Saksliste

Sak 21/13 Kvalitet i fagopplæringa

Utdanningsdirektoratet utvikler nå et kvalitetsvurderingssystem som skal gjøre opplæringen bedre for elevene og lærlingene. De faglige rådene har tidligere fått presentert kvalitetsvurderingssystemet på fellesmøter. Sist på årets fellessamling for SRY og faglige råd 18.5.2013 på Gardermoen.

FAGLIG RÅD FOR DESIGN OG HÅNDVERK

Schweigaards gate 15 B, Postboks 9359 Grønland, 0135 Oslo, telefon: + 47 23 30 12 00
e-post: post@utdanningsdirektoratet.no, internett: www.skolenettet.no/fagopplering

Direktoratet vil gjerne høre de faglige rådenes mening om dette arbeidet, og vi ber om en tilbakemelding på dokumentet «Kvalitet i opplæringen». Fristen for innspill er 15. september 2013.

<http://www.udir.no/Regelverk/Horinger/Saker-ute-pa-horing/horing-kvalitet-i-fagopplaringen>

Konklusjon fra drøftingen i møtet:

Hovedkonklusjonen til rådet var at dokumentet virker logisk og bra i forhold til alle nivåer, men at språk og mye detaljer gjør det vanskelig å forstå. Øvrige innspill som rådet ønsker å gi en tilbakemelding på nå er:

- Dokumentet mangler en beskrivelse av implementering og ressursbruk i forhold til å nå målene
- Fylkene må ha en sentral rolle i implementeringen, slik at de får et eierforhold og ansvar for bruken av systemet
- Viktig at kvalitetsvurderingssystemet som foreslås blir brukt på alle nivåer
- Yrkesopplæringsnemndenes rolle bør komme tydeligere frem, hvilket ansvar har de?
- I dimensjoneringsarbeidet er det viktig at man ser sammenhengen mellom elevenes første valg og arbeidslivets behov for kompetanse, det må komme tydelig frem
- Kvalitetssystemet bør også fange opp utvikling av læremidler, for eksempel ved at læremidler med nettressurser skal benyttes, særlig når det lages kombinerte læremidler med bokutgave og nettløsning. Læremidlene bør kvalitetssikres slik at de dekker læreplanmålene i faget.
- Det bør som en del av kvalitetsvurderingssystemet utvikles nasjonale standarder for fag- og svenneprøver.
- Det kan være en fare for at systemet kan oppleves som ressurskrevende, spesielt når beskrivelsen av det, og implementeringen gjøres komplisert ("skolsk"). Bekymringen for dette gjelder spesielt for opplæringen i bedrift.

Rådssekretær sender utkast til hørings svar til rådsleder som godkjenner før uttalelsen sendes til direktoratet innen fristen 15.9.

Sak 22/13 Oppfølging av meld. St 20 (2012-2013) – På rett vei – Kvalitet og mangfold i fellesskolen, oppfølging av sak 15/13 og 20/13

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/regpubl/stmeld/2012-2013/meld-st-20-20122013.html?id=717308>

I rådsrådet 10.6.13 vedtok rådet følgende:

Saken følges opp i rådsrådet 9. september. Rådsleder anbefaler at rådsmedlemmene leser Kap 6. Stortingsmeldingen behandles i Stortinget 16. juni. Rådssekretær orienterte om Utdanningskomiteens innstilling:

<http://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Innstillinger/Stortinget/2012-2013/inns-201213-432/>

Rådsleder orienterte om status i oppfølgingsarbeidet ut fra presentasjon gitt i fellesmøte for ledere og nestledere i faglige råd og SRY, 5.9.13.

Konklusjon fra drøftingen i møtet:

- Ha oppfølging av Meld. St. 20 som fast punkt i rådsrådene
- Begynne å forberede saken som kommer i oppfølgingen av tiltak knyttet til små og verneverdige fag ved bla. a:
  - invitere representanter fra fagmiljøene til et rådsrådemøte. For eksempel Hardanger fartøyvernsenter (trebåtbygger), stiftelsen Utbildning Nordkalotten (www.utvnord.se)

Sak 23/13 Belastningen med ekstra oppgaver i rådsarbeidet, oppfølging av sak 18/13, v/Gunleik Rostøl.

Gunleik Rostøl har tatt det opp med egen organisasjon, Utdanningsforbundet. Svaret beskriver at de har forståelse for arbeidsmengden. Ut fra dette må et rådsmedlem selv vurdere hva man vil bli med på.

Sak 24/13 Dialog konferanse for duodjifagene 25./26.11?

v/ Berit Oskal Eira

Vedtak:

Rådet støtter fremlagt forslag. Berit og rådssekretær utformer programmet videre for invitasjon sendes ut. Dialogkonferansen avholdes i Kautokeino 25.11 med påfølgende rådsrådemøte 26.11.

Sak 25/13 Oppfølging – behov for utvikling av nye læremidler i utdanningsprogrammet design og håndverk – v/ Janne O. Fråas.

Konklusjon fra drøftingen i møtet:

Viktig at gjennomgang og prioriteringer gjøres i god tid før gitte frister. Rådet har valgt representanter i en arbeidsgruppe oppnevnt av direktoratet for

utdanningsprogrammet for design og håndverk. Disse melder fra når fristene kommer.

Sak 26/13 Høringer

1. Krav til relevant kompetanse i undervisningsfaget

Utdanningsdirektoratet sendte 14.06.2013 forslag til endringer i kapittel 14 i forskrift til opplæringsloven på høring. Forslaget vi har sendt på høring innebærer blant annet en forskriftsfesting av krav til relevant kompetanse for å kunne undervise i det enkelte fag.

<http://www.udir.no/Regelverk/Horinger/Saker-ute-pa-horing/Hoering---Krav-til-relevant-kompetanse-i-undervisningsfaget/>

Høringsfristen er 14. september 2013.

Konklusjon fra drøftingen i møtet:

Rådet svarer ikke på alle spørsmålene som stilles i denne høringen, men har valgt ut de som de anser som mest sentrale for videregående opplæring og fag- og yrkesopplæringen.

1. På bakgrunn av at det foreslås å oppstille krav om 30 eller 60 studiepoeng relevant kompetanse for å undervise i de fleste fag på ungdomstrinnet; bør det oppstilles krav til 30 studiepoeng relevant kompetanse for å undervise i valgfag?

FRDH støtter dette forslaget og kravet bør være et minimum. Valgfag kan være spiren til videreutdanning og det bør derfor også stilles krav til kompetanse her.

2. Bør det stilles krav om 30 studiepoeng relevant kompetanse for å undervise i faget utdanningsvalg?

FRDH støtter dette forslaget.

3. Bør det stilles krav om 30 studiepoeng relevant kompetanse for å undervise i arbeidslivsfag?

FRDH støtter dette forslaget og det bør være et minimumskrav.

4. Bør det oppstilles et krav om 60 studiepoeng relevant utdanning for de fleste som skal undervise i det enkelte fag i den videregående skolen? Unntaket er de som skal undervise i yrkesfag og som omfattes av § 14-3 andre ledd fjerde strekpunkt, som må ha minimum ett år relevant yrketeoretisk utdanning utover videregående skole, se punkt 4.1.3 i høringsbrevet.

FRDH mener den viktigste undervisningskompetansen i de yrkesfaglige utdanningsprogrammene er relevant fag- eller svennebrev innenfor fag på Vg1 og

Vg2 i det programmet det skal undervises i. Skal man undervise i yrkesfaglige programfag må man ha relevant kompetanse innenfor programområdet i tillegg til minimum på 60 studie poengs utdanning/yrkespraksis i faget.

5. Støtter dere at de som skal undervise i prosjekt til fordypning må oppfylle et krav om 60 studiepoeng relevant kompetanse i faget?

FRDH mener at det i forskriften bør komme tydeligere frem at prosjekt til fordypning foregår i to opplæringsarenaer: skole og bedrift. Krav til undervisningskompetanse må fremkomme av dette. FRDH foreslår at det bør tas med at prosjekt til fordypning skal hovedsakelig gjennomføres i godkjente lærebedrifter. Ved å innføre dette som en regel kan fylkeskommunene få et sterkere krav om å prioritere arbeidet med rekruttering av flere lærebedrifter. (ref Samfunnskontrakten) Skal undervisningen gjennomføres i den videregående skolen må lærerne ha minimum fagbrev/svennebrev i faget det undervises i. Hvor mange st. poeng et fag-/svennebrev gir må derfor tydeligere komme frem i forskriften.

6. Er det fag som tilbys på ungdomstrinnet ved grunnskoler eller videregående skoler godkjent på bakgrunn av en anerkjent pedagogisk retning som bør unntas fra kravet om 30/60 studiepoeng relevant kompetanse i undervisningsfaget?

FRDH mener nei. Her bør kravet om 60 studiepoeng gjelde fordi man ser at undervisningen bli bedre ved høyere kompetanse på lærer.

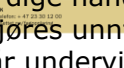
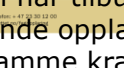
7. Bør skjæringspunktet for hvem forskriftsendringene skal gjelde for, dvs. hvorvidt vedkommende er ferdig utdannet før 01.01.2014 eller ikke, også være avgjørende for hvilke lærere med utdanning fra utlandet som må oppfylle kravet til relevant kompetanse i undervisningsfaget?

FRDH mener at en overgangsordning må gjelde for alle – også de som er under utdanning på gitt tidspunkt.

8. Har dere andre innspill til høringsforslaget?

- Privatskoler som har tilbud i små og verneverdige håndverksfag innen videregående opplæring bør det ikke gjøres unntak for.
- Det bør stilles samme krav til kompetanse når undervisningen foregår for voksne som for barn og unge.

Rådssekretær sender utkast til høringssvar til rådsleder som godkjenner før uttalelsen sendes til direktoratet innen fristen 14.9.

2. Gjennomgående dokumentasjon

Utdanningsdirektoratet har sendt på høring forslag til forskriftsfesting av en ordning med gjennomgående dokumentasjon i forskrift til opplæringsloven og forskrift til privatskoleloven. Hensikten med den gjennomgående dokumentasjonen er å gi eleven/lærlingen en dokumentasjon av hvilken opplæring hun eller han har gjennomført. Direktoratet foreslår at ordningen innføres for de tre yrkesfaglige utdanningsprogrammene

- bygg- og anleggsteknikk
- elektrofag
- teknikk og industriell produksjon

Selv om ordningen foreslås innført i ovennevnte utdanningsprogram inviteres SRY og alle de faglige rådene til å komme med innspill til høringen. Sekretariatet har valgt og ikke utarbeide covernotat (hjelp/oppsummering av de viktigste punktene i høringen) til høringen, da forslaget om innføring av en gjennomgående dokumentasjonsordning vurderes å være innenfor rådernes kjerneområde. Av denne grunn er det viktig at hele høringsbrevet leses av det enkelte rådsmedlem.

<http://www.udir.no/Regelverk/Horinger/Saker-ute-pa-horing/Horing---Gjennomgaende-dokumentasjonsordning/>
Høringsfristen er 21. oktober 2013

Konklusjon fra drøftingen i møtet:

- Det bør være et likt system for hele landet
- FRDH ser at det kan være et godt verktøy for å sikre kvalitet i opplæringen
- AU utarbeider et hørings svar. Rådsmedlemmer sender innspill innen 1.10 til rådsleder. Utkast sendes på høring til rådet etter dette

Sak 27/13 – Oppfølging av sak, endring av opplæringsmodell for nautisk instrumentmakerfaget og optronikerfaget v/ rådssekretær
Saksdokument sendt ut samtidig som innkalling til møtet.

Rådet bes om å drøfte de to alternativene til anbefaling og vedta hvilket rådet støtter.

Vedtak:

Rådet støtter og anbefaler alternativ 2:

Utdanningsdirektoratet opprettholder anbefalingen om å endre tilbudsstrukturen for fagene nautisk instrumentmaker og optroniker ut fra forslaget fra Faglig råd for design og håndverk. Samtidig ser vi at saken over tid nå kan ha endret seg da vi blant annet avventer en prosess i forbindelse med oppfølging av tiltak i Meld. St. 20 (2012-13) På rett vei og en gjennomgang av de små og verneverdige fagene. Det kan i denne forbindelsen være ønskelig at man avventer en høring og

endring for disse to fagene inntil man har vurdert disse i forhold til eventuelle endringer for de øvrige små håndverksfagene.

Sak 28/13 Studietur 14.-16. oktober 2014, arbeidsgruppen orienterte om oppfølging av forslag fra rådet i rådsmøtet 10.6.13. Saken følges opp i neste rådsmøte.

Sak 29/13 Møteplan 2014

Vedtak:

- 4. februar
- 8.-10. april inkl fylkesbesøk - Telemark??
- 5. juni

(Evt. ekstra møte 1.september)

16.-17.oktober inkl. studietur
2. desember

Sak 30/13 – Søknad om kryssløp aktivtør

Rådet fikk utdelt i møtet kopi av søknad fra Aktivitørenes Landsforbund (ALF) om kryssløp fra Vg1 helse- og oppvekstfag til Vg2 aktivtør. Utdanningsdirektoratet ba Faglig råd for design og håndverk, om å gi en anbefaling i saken.

I begrunnelsen for forslaget blir rekrutteringsutfordringer fremhevet. Direktoratet minner om at i retningslinjene for innføring av kryssløp er det de faglige hensyn som blir omtalt:

En forutsetning for å kunne innføre et nytt kryssløp er at det er så mange felleskomponenter mellom læreplanene at elevene har de nødvendige forutsetningene for å følge opplæringen i det programområdet eller lærefaget han eller hun er inntatt.

Dette betyr at det ikke skal være store utfordringer for elever som kommer fra Vg1 helse- og oppvekstfag å følge opplæringen som gis på Vg2 aktivtør på linje med elever fra Vg1 design og håndverk.

Konklusjon fra drøftingen i møtet:

- Presentasjon av søknaden gjort i møtet ved Karina Sandnes, Delta og leder av ALF. Tilleggsinfo til søknaden: ALF var på Stortinget under

behandling av St. Meld 29 (2012- 2013) *Morgendagens omsorg*¹ og fikk medhold av komiteen til økt satsning på utdanning som aktivitør.

- Karina og Anne Kristin vurderer læreplanene for å få med faglige hensyn i rådets vurdering
- Litt mer om behov for læreplasser og fleksibilitet i opplæringsystemet
- Rådssekretær sjekker søker statistikk til faget, hvor mange tilbudt læreplass og hvor mange praksiskandidater
- Saken tas med til neste rådsmøte 26.11.13 for beslutning

Orienteringer

1. Konferanser høsten 2013

- Nasjonal konferanse for kvalitet i fagopplæringa, 17.- 18. oktober på Thon Hotel Oslofjord i Sandvika.

Program og påmelding finner du på konferansens nettside.

<http://www.udir.no/Kalender/Konferanser-og-moter/Nasjonal-konferanse-for-kvalitet-i-fagopplaringa/>

Fra FRDH deltar Marianne Monsrud og Janne O. Fraas.

- Nasjonal Yrkesfagkonferanse, 12 og 13. november i Haugesund

Program og omtale av konferansen ligger vedlagt

<http://www.rogfk.no/Arrangementer/Yrkesfagkonferanse>

Fra FRDH deltar Marianne Monsrud.

2. Kulturløftet -

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kud/pressemeldinger/pressemeldinger/2013/nytt-kulturloft.html?id=733419>

Link til hvor innspill til rødlisten kan sendes: http://kulturradet.no/vis-arkivartikkel/-/asset_publisher/U1Cc/content/aktuelt-r%C3%B8dliste-for-tradisjonelle-kulturuttrykk

Gruppemøter, utviklingsredegjørelsen

Rådsleder orienterte om AUs forslag til videre prosess med gruppenes arbeid:

- Innen 1. november må gruppene ha levert en skriftlig redegjørelse til rådssekretær. Gruppe 3 vil eventuelt kunne legge til flere momenter ut fra innspill som kan komme under dialogkonferansen 25.11.

¹ St. meld 29 (2012-2013) Morgendagens omsorg

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/regpubl/stmeld/2012-2013/meld-st-29-20122013.html?id=723252>

Rådsskretær "Syr" alt til ett dokument og trekker ut eventuelle momenter som må til videre drøfting i rådet 26.11.

- 31.12.13: frist for innsendelse av rådets samlede utviklingsredegjørelse for utdanningsprogrammet design og håndverk.

Gruppe 2 avholder et eget gruppemøte 10.9. Gruppe 1 avtalte et møte 19.9.

Eventuelt

